

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER		
Universitetet i Oslo		
Saksb.	21 JAN. 1999	Kopli
JHL		
Ark:	0605-91	
Saksnr.	957059	Dok.nr.: 9

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE

3020 Drammen
Besøksadresse: Hauges gate 89
Telefon 32 80 85 00

KULTURADMINISTRASJONEN
Telefax 32 80 86 72

Ringerike kommune
Plan- og bygningstjenesten
Osloveien 1
3500 Hønefoss

Vår dato: 07.03.95
Deres dato: 26.01.95
Vår ref.: 433/95 /JJ
Deres ref.: 94/01580

ARKIV

REGULERINGSPLAN FOR NAF'S ANLEGG PÅ EGGEMOEN, RINGERIKE KOMMUNE

Vi beklager vårt seine svar.

Universitetets Oldsaksamling har foretatt registreringer av automatisk freda kulturminner i forbindelse med utarbeidelse av økonomisk kartverk. Disse registreringene er ofte mangelfulle og vi har behov for ytterligere undersøkelser av planområdet. Her er det muligheter for å finne ulike typer automatisk freda kulturminner, f.eks. dyregraver. Undersøkelsene må foretas på bar og frostfri mark og bekostes av tiltakshaver.

Med tilsendt

Geir Helgen
fylkeskonservator

Jørn Jensen
kulturvernkonsulent

Kopi til: Riksantikvaren
Universitetet i Oslo, IAKN
Plan- og næringskontoret, her

Saksbehandler: Jørn Jensen
Tlf. 32 80 86 69 (direkte innvalgsnr.)

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER		
Universitetet i Oslo		
Saksb.	21 JAN. 1999	Kopi
Ark.	0505-91	
Saksnr.	95/7089	Dok.nr.: 10

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE

3020 Drammen
Besøksadresse: Hauges gate 89
Telefon 32 80 85 00

KULTURADMINISTRASJONEN

Telefax 32 80 86 72

Ringerike kommune
Plan- og bygningstjenesten
Osloveien 1
3500 HØNEFOSS

Vår dato: 07.07.95
Deres dato: 07.07.95
Vår ref.: 433/95 ilgl/-
Deres ref.: 433/95 ilgl/-

ARKIV**REGULERINGSPLAN FOR NAF'S ANLEGG PÅ EGGEMOEN, RINGERIKE KOMMUNE**

Vi har foretatt arkeologisk registrering av reguleringsplanområdet. Det ble funnet 3 kullgroper. Se vedlagte kartkopi med avmerking.

De fleste kullgroper som er datert, er eldre enn 1537 og er dermed automatisk fredet i h.h. til lov om kulturminner paragraf 4b. Vi regner derfor kullgroperne som automatisk fredete kulturminner. Dersom planen ikke blir endret, har fylkeskonservator innsigelse til planen.

Tiltakshaver kan søke om å få opphevet fredningen av kullgroperne. Søknaden skal stiles til Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatik, men sendes til fylkeskonservator. Dersom søknaden blir innvilget, vil denne først tre i kraft etter en arkeologisk undersøkelse som må bekostes av tiltakshaver.

Med hilsen

Geir Helgen
fylkeskonservator

Inger Liv Gøytil Lund
arkeolog

Kopi: Riksantikvaren
Universitetet i Oslo, Oldsaksamlingen

Vedlegg kartkopi og registreringsrapport

Direkte telefon til Inger Liv Gøytil Lund 32 80 86 68

**ARKEOLOGISK REGISTRERING FOR REGULERINGSPLAN FOR NAF'S ANLEGG PÅ
EGGEMOEN, RINGERIKE KOMMUNE.**

Knut Paasche 19.06.95

Gård: Lundstad   **Gårdsn:** 91/1
Bruk: Egge   **Bruksnr:** 91/2,4,7,8

ØK-kart:
Kommune: Ringerike   **Fylke:** Buskerud

I januar 1995 mottok Kulturadministrasjonen ved Buskerud Fylkeskommune melding om reguleringsplan for NAF's anlegg på Eggemoen.

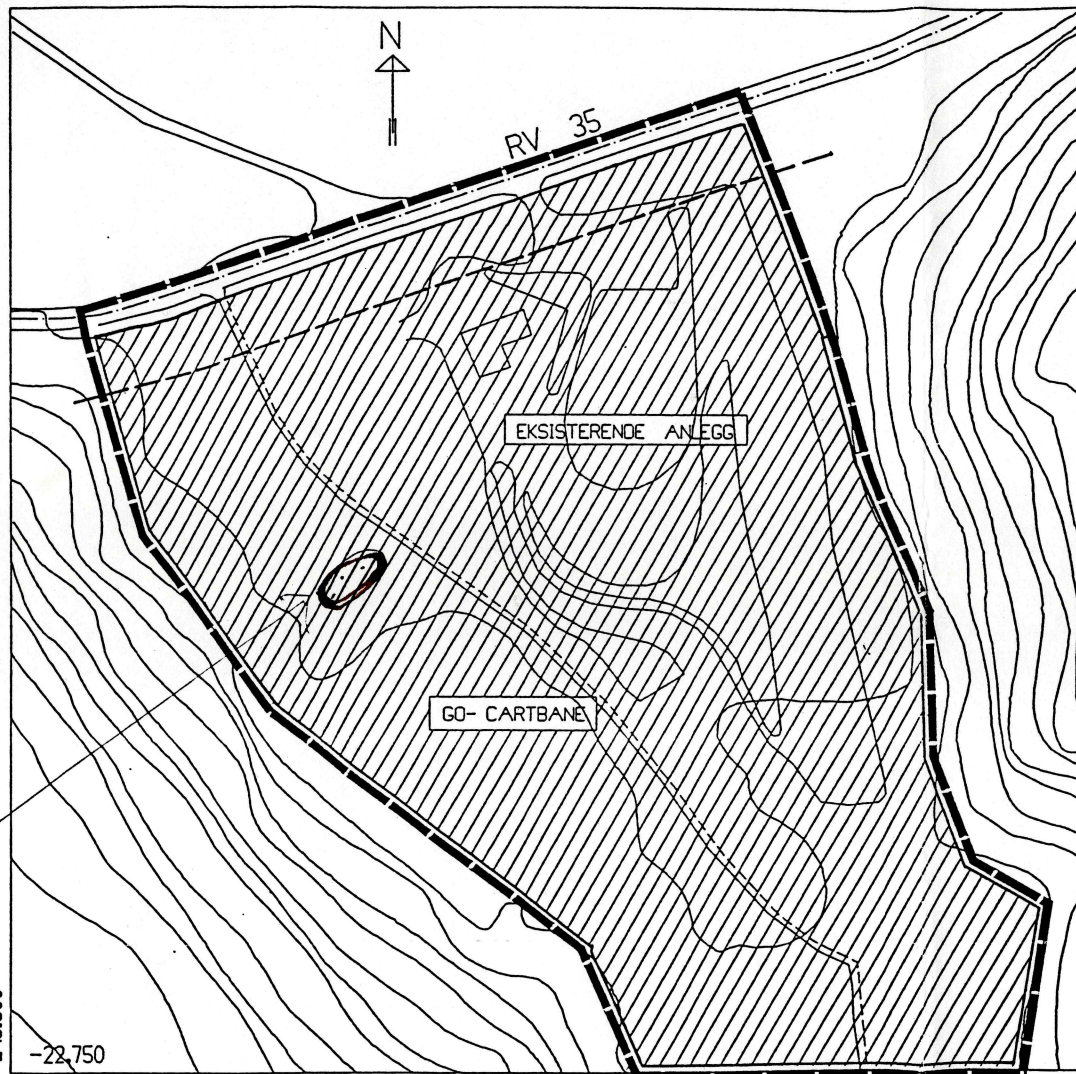
De ble foretatt befaring og arkeologisk registrering i området i juni 95 (se vedlagt kartutsnitt der det undersøkte området er skravert). Reguleringsområdet ble gjennomgått i sin helhet.

Det ble først og fremst lett etter synlige automatisk fredete kulturminner (med synlig menes kulturminner som er synlig på overflaten [gravhaug el.], i motsetning til f.eks. en steinalderboplass som kan ligge skjult under torva). Området er ikke gjennom søkt med tanke på steinalderlokaliteter. Dette fordi det er svært vanskelig å finne slike lokaliteter i åpne skogsområder.

Det ble funnet tre kullgroper innenfor reguleringsområdet (se vedlagt kart og registreringsskjema).

Deler av området var svært tett bevokst med høyt gress og tett skog. Så selv om området er grundig gjennomgått er det mulig det finnes flere mindre kullgroper i området.

KP.

TEGNFORKLARING

PBL. § 25. REGULERINGSFORMAL:

1. BYGGEOMRÅDER:

- BOLLIGER
- HYTTER/NAUST
- FORRETNINGER, KONTOR M.V.
- INDUSTRI
- OFFENTLIG BYGNINGER
- ALMENNUTTIG FORMÅL
- BYGGEOMRÅDE S.J.B.

2. LANDBRUKSOMRÅDER:

- JORDBRUK/SKOGBRUK/GARTNERI

3. TRAFIKKOMRÅDER (OFFENTLIG):

- KJØREVEG
- GANG- OG SYKKELVEG FORTAU
- TRAFIKKOMRÅDE I SJØ

4. FRIDOMRÅDER:

- PARK, TURVEG, LEKEPlass
- BADEPlass/LEK

5. FAREOMRÅDER:

- RAS/FLOM
- HØYSPENTLINJE

6. SPESIALOMRÅDER:

- MOTORSPORT
- KLIMAVERNSONE
- FRISIKTSONE

7. FELLESONRÅDER:

- FELLES AVKJØRSEL
- FELLES LEKEPlass

8. FØRNYELSESONRÅDER:

-

STREKSYMBOLER M.V.

- PLANENS BEGRENSNING
- GRENSE FOR REGULERINGSFORMAL
- BYGGEGRENSE MOT VEG OG ANNEN BEBYGGELSE
- PÅBUDT PlassERING BYGGEINNJÆ
- TOMTEGRENSE
- EKSIST. EIENDOMS- GRENSE SOM OPPHEVES
- ANNEN BYGGEGRENSE
- SENTERLINJE REGULERT VEG

- DMRISS AV PLANLAGTE BYGG
- DMRISS AV BYGNING SOM SKAL BEVARES
- BYGNING SOM SKAL RIVES

daa = dekar (1000m²)
 Ekvivalens: 5 m
 MALESTOKK: 1:2000

REGULERINGSPLAN :	08.12.94	KARTLAD FØRNYELSE KARTTYPER CJ052-5-2 CK052-5-1 CK052-5-2
NAF ANLEGG	EGGEMOEN	KARTPRODUSENT
REVISJONER:		DATO SIGM.
SAKSBEHANDLING IFLG. PLAN- OG BYGNINGSLOVEN:		
1. GANGS BEHANDLING I BYGNINGSRADET OPPSTART SAKSNR.		
FORVARSEL		
2. GANGS BEHANDLING I BYGNINGSRADET	SAKSNR.	
OFFENTLIG ETTERSYN I TIDSRØMME		
3. GANGS BEHANDLING I BYGNINGSRADET	SAKSNR.	
KOMMUNESTYRETS VEDTAK (EGENGODKJØNING)		
KUNNGJØRING		
PLANEN UTARBEIDET AV: ROAR JØRGENSEN AS 3500 HØNEPOSS TLF.32 12 61 55	SAK NR. P368	TEGNR. 902
		SAKSBEH. ROAR

ARKIV

R a p p o r t

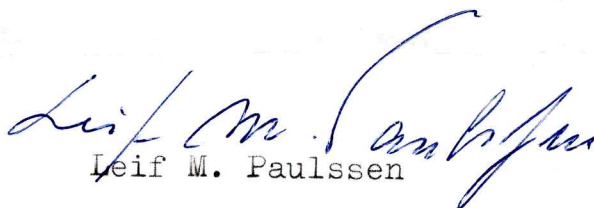
UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER	
Universitetet i Oslo	
Saksb.	Kopi
JHL	21 JAN. 1999
Ark.:	0605-91
Saksnr. 95/2089	Dok.nr.: 11

21.mai 1996 mottatt 3 - tre - trekullprøver fra Universitetets Oldsaksamling, Oslo, v/forsker Jan Henning L a r s e n.

Prøvene, som ble mottatt i plastposer, var alle merket Eggemoen, Ringerike, og skriver seg fra kullgroper. Prøvene var også merket, henholdsvis 1. R 1, 2. R 3 topplag, 3. R 3 bunnlag. Hver prøve bestod av ca. 100 kullfragmenter, og fra hver prøve ble det tatt ut tyve kullfragmenter for mikroskopiske undersøkelser. I henhold til resultatene av disse, antas de tre prøvene å skrive seg fra

F u r u

Blindern - Oslo, 24.mai 1996

Leif M. Paulssen

ARKIV

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: UNIT/NTH - Fakultet for fysikk og matematikk
Sem Sælandsv. 5, 7034 Trondheim. Telefon 73 59 33 10. Telefax 73 59 33 83.

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER	
Universitetet i Oslo	
Saksb. JHL	Kopi
21 JAN. 1999	
Ark.: 0605-91	
Saksnr. 95/7089	Dok.nr.: 12

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Larsen, Jan H.
Universitetets oldsakssamling
Universitetet i Oslo

DF-2868

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
T-13042	Eggemoen 1, Lundstad Ringerike, Buskerud	Trekull Furu	7.8 g	1270 ± 50	AD680-790	-26.1*
T-13043	Eggemoen 2, Lundstad Ringerike, Buskerud	Trekull Furu	8.5 g	1125 ± 70	AD875-1000	-26.1*
T-13044	Eggemoen 3, Lundstad Ringerike, Buskerud	Trekull Furu	5.5 g	1060 ± 65	AD895-1025	-26.1*

Dato: 17 SEP 1997

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Fred H. Skogseth

Steinar Gulliksen

FORKLARING TIL DATERINGSRAPPORTEN

Med prøvens ^{14}C alder forstås den tid som er medgått siden opptaket av biogent kullstoff opphørte. (Nåtid er satt til AD 1950). Den angitte feilgrense representerer et standardavvik slik som det defineres i statistikken, og dette innebærer at det vil være ca. 68% sannsynlighet for at prøvens alder faller innenfor denne feilgrense. Det oppførte standardavvik inkluderer usikkerhet i bestemmelsen av prøvens ^{14}C innhold og usikkerhet ved korreksjon for isotopisk fraksjonering. Halveringstiden for ^{14}C er forutsatt 5570 år.

Kalibrert alder finnes ved sammenlikning med målinger av ^{14}C aktivitet i årringdaterte treer. Korrekt historisk alder vil med 68% sannsynlighet ligge i det oppgitte intervall, men på grunn av uregelmessigheter i kalibreringskurven er det uklart hvilken del av intervallet som er mest sannsynlig. Mer detaljerte opplysninger om dette kan fås ved henvendelse til laboratoriet. Det er benyttet et kalibreringsprogram utarbeidet ved University of Washington, Seattle (Stuiver & Reimer, 1987).

Ved kalibrering av torv, gytje og sedimentprøver er det antatt et tidsspenn på 100 år for dannelsen av materialet.

For marine prøver inkluderer dateringsresultatet korreksjon for reservoireffekt (havvannets tilsynelatende alder). Denne utgjør 440 år for ^{14}C alder, mens korreksjonen for kalibrert alder er avhengig av hvor prøven er funnet (Sør-Norge, Nord-Norge, Svalbard etc.).

Den oppgitte $\delta^{13}\text{C}$ verdi er anvendt for korreksjon av prøvens aktivitet for isotopisk fraksjonering til -25,0 o/oo relativt PDB.

Når flere fraksjoner av samme materiale er datert, betegnes disse med A, B osv. For gytje/sedimenter er alltid A den lutløselige del og B den uløselige. For skjell regnes fraksjonene utenfra, dvs. A er den fraksjon som først frigjøres ved etsing med syre.

KJEMISK FORBEHANDLING

Trekull, tre og torv

Prøven ble behandlet med fortynnet natriumhydroksydoppløsning (5g/100ml) for å fjerne mulig innhold av humussyrer. Videre ble den behandlet med fortynnet saltsyre (5ml/100ml) for fjerning av karbonater.

Gytje/sedimenter

A. Lutløselig fraksjon

Prøven ble ekstrahert med fortynnet natriumhydroksydoppløsning (10g/100ml) og utfelt med saltsyre. Uløst del sentrifugert ut før utfelling.

B. Lutuløselig fraksjon

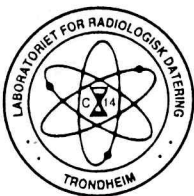
Uløst del ble behandlet med fortynnet saltsyre (5ml/100ml) for å fjerne mulig innhold av karbonater.

Skjell

Det ytterste laget av skjellene ble etset bort med fortynnet saltsyre for å fjerne belegg med mulig innhold av yngre karbon.

Bein

Uorganisk fraksjon fjernet ved behandling med fortynnet saltsyre (25ml/100ml) under vakuüm. Deretter behandlet med kald natriumhydroksydoppløsning (5g/100ml) for å fjerne humussyrer. Kollagenet ekstrahert med varmt destillert vann med pH $\approx$ 3 (justert med saltsyre), og inndampet til tørrhet.

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Fakultet for fysikk og matematikk
Sem Sælandsv. 5, 7034 Trondheim
Telefon 73 59 33 10 Telefax 73 59 33 83

Dato: 17.09.97

Universitetets Oldsaksamling
v/Forsker Jan Henning Larsen
Frederiksgt. 3
0164 OSLO

BETALTE OPPDRAG

Vedlagt oversendes rapport for ^{14}C datering av følgende prøver:

DF 2838 - Prosjektreferanse 19953002

2 prøver fra Uthus og Verpen, Hol. Den siste prøven, merket Geilo grunnvannledning nr. 1, vil bli målt i løpet av september.

DF 2838 - Prosjektreferanse 19953003

5 prøver fra Lekshus, Hol.

DF 2838 - Prosjektreferanse 19950005

2 prøver fra Hillestad, Åmli.

DF 2873 - Prosjektreferanse 19963010

6 prøver fra Lunde, Farsund. De tre siste prøvene, merket K65, K73 og Lag 5, vil bli målt i løpet av september.

DF 2868 - Prosjektreferanse 19963002

3 prøver fra Lundstad, Ringerike.

DF 2909 - Prosjektreferanse 19973008

1 prøve fra Helling, Hol.

$\delta^{13}\text{C}$ -verdier merket med * er ikke målt, men antatte verdier.

Faktura for DF 2909 følger vedlagt. Faktura for de øvrige prosjektene er oversendt tidligere.

Vennlig hilsen

Steinar Gulliksen

Rapporter
Faktura nr. 1194
Restmateriale i retur

ARKIV

95/7089-13

**UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING**FREDERIKSGT. 3
0164 OSLO

Gårds/bruksnavn		Eggemoen under Lundstad	
G.nr./b.nr.		91/1 og 91/2,4,7,8	
Kommune Ringerike	Fylke Buskerud		
Sogn Haug	Prestegjeld Norderhov		
Eier/bruker, adr.			
Gjelder:		Utgravning av kullgroper i forbindelse med plan om anlegg av gokartbane	
Flyfoto	Kartref. ØK: CK 052-5-3		
Innberetning ved: Jan Henning Larsen	Dato 20. mars 1998		

BAKGRUNN

I forbindelse med forslag til reguleringsplan for NAF's anlegg på Eggemoen foretok Buskeruds fylkeskommune ved Knut Paasche arkeologisk registrering 19. juni 1995. Det ble funnet tre kullgroper innefor reguleringsområdet.

I brev av 27. september 1995 søkte Roar Jørgensen A/S om dispensasjon fra kulturminneloven, søknaden ble oversendt ved brev av 16. oktober 1995 fra Buskerud Fylkeskommune med anbefaling om dispensasjon etter arkeologisk undersøkelse. Saken ble behandlet på møte i Fornminneutvalget 30. oktober 1995 (sak F 67/95). Det ble gitt dispensasjon for inngrep i fornminnene med vilkår om at NAF, avdeling Ringerike, som tiltakshaver bekostet en arkeologisk undersøkelse og stilte gravemaskin i nødvendig utstrekning til disposisjon.

BELIGGENHET

De tre kullgropene lå ca. 100 m SØ for RV35 og ca. 1 km. NØ

Gårds/bruksnavn		Lundstad
G.nr./b.nr.		91/1 og 91/2,4,7,8
Kommune	Ringerike	Fylke Buskerud

for tunet på Lundstad (91/1).

Kullgropene lå på flat furumo som falt bratt av mot SV, mot NØ ligger teststasjonen til NAF.

DELTAGERE. VARIGHET

Utgravningen ble foretatt 7. og 8. mai 1996 under ledelse av forsker Jan Henning Larsen. NAF, avdeling Ringerike, stilte gravemaskin med fører til disposisjon under utgravningen, samt hjelpemannskap for rydding av trær og busker.

PROBLEMSTILLINGER

Kullgroper er en vanlig fornminnetype, men det er foretatt få undersøkelser i de nedre delene av Buskerud. Det var derfor sentralt å få opplysninger om utforming av gropene, lagfølge og mål. Det var og ønskelig å få data om eventuelle bruksfaser. Videre var det viktig å ta ut sikre prøver for vedartsanalyse og radiologisk datering.

METODE

For studium av lag og for eksakt måltagning er en gjennomgående profil nødvendig. Profilen forteller om gropenes bunnplan, men ikke om bunnformen. En aktuell metode er derfor å flategrave ned til kullaget i bunnen i den ene halvdel av gropen, slik at formen kan dokumenteres. Eventuelt kan man flategrave hele gropen etter at profilen er dokumentert.

Under denne gravningen ble fremgangsmåten med flategravning av den ene halvdel valgt ved undersøkelse av grop 1 og grop 3, under utgravningen av grop 1 fremkom data som tydet på at gropen kunne ha eldre bruksfase som dyregrav. Det ble derfor valgt å flategrave grop 2 i sin helhet med tanke på om dette kunne gi en bedre forståelse av nedgravningen.

Gårds/bruksnavn		Lundstad
G.nr./b.nr.		91/1 og 91/2,4,7,8
Kommune	Fylke	
Ringerike	Buskerud	

GRAVNINGENS GANG

Ved ankomst 7. mai 1996 ble området først ryddet for trær og busker, deretter ble grop 1 fotografert, og det ble lagt ut målesystem. Deretter ble den SV-halvdelen flategravd med maskin ned til bunnlaget av kullaget i bunnen og videre ned til undergrunnsanden slik at man fikk en profil NV-SØ. Profilen ble dokumentert ved tegning og prøver tatt ut. Deretter ble grop 2 flategravd med maskin i sin helhet ned til steril undergrunn.

Til slutt ble grop 3 undersøkt ved at det ble lagt en profil N-S og den vestre del av gropen ble flategravd ned til kullaget i bunnen. Profilen ble dokumentert ved tegning og foto og prøver tatt ut.

DE ENKELTE GROPENE

Grop 1

Gropen lå lengst i nord og var jevnt rund med sirkelformet voll rundt hele gropen, ytre diameter 9,0 m, diameter målt topp av voll til topp av voll (indre diameter) var 6,5 m, mens diameteren på selve nedskjæringen var 4,5 m. Dybden til torvlaget i sentrum var 1,15 m, se tegning nr. 1. I sentrum av gropen var det en nedskjæring med kull og sand, mest konsentrert i bunnen. Bunnen var flat og sirkelformet med diameter 1,6 m. Dybden var 0,4 - 0,7 m, bunnen lå 0,5 m under overflaten i sentrum av kullgropen og med dybde 1,7 m i forhold til toppen av vollen.

Ovennevnte nedskjæring hvor kullbrenningen var foretatt, var skåret ned i en forsenkning med gul sand. Denne hadde største vidde i toppen ca. 5 m og dybde 2 m i forhold til topp av voll. Den gule sanden strakk seg mellom lagene for påfylt masse i vollen, sanden var svært løs og laget lå som en nedskjæring i den grå undergrunnsanden. Under utgravningen ble det stilt spørsmål om denne gropen med gul sand opprinnelig var nedgravningen til en gjenrast fangstgrop. Det var imidlertid ikke kull eller humusholdig masse i sanden, og det er derfor mulig at det dreier seg om en naturlig sanddyne.

Gårds/bruksnavn		Lundstad
G.nr./b.nr.		91/1 og 91/2,4,7,8
Kommune	Fylke	
Ringerike	Buskerud	

Vollen rundt kullgropen var klart markert med bredde 2,5 - 3 m og besto av et inntil 0,3 m tykt lag med påfylt, humusblandet sand, rimeligvis fra utgravningen av gropen.

Overflaten besto av et 8 - 10 cm tykt lag med torv og humus.

Grop 2

Denne gropen lå 11 m SV for grop 1. Gropen hadde ytre diameter 11 m, mens diameteren målt fra topp voll til topp voll (indre diameter) var 7,5 m. Dybden fra topp voll til overflaten i sentrum av gropen var 0,8 m. Diameteren på nedskjæringen i undergrunnen var 4,5 m. Bunnen var jevnt avrundet.

På bakgrunn av erfaringen fra grop 1 hvor det var mulighet for at gropen var anlagt i en eldre fangstgrop, ble det forsøkt med en flateavdekking lagvis nedover til steril undergrunn. Dette medførte at det ikke ble etablert profil, og lagfølgen er ikke dokumentert.

Under et 8-10 cm tykt torv og humuslag i midten fremkom det et sirkelformet lag med diameter 1,6 m bestående av sandblandet kull. Denne nedgravningen strakk seg ned til dybde 1,8 m i forhold til topp av voll. Kullinnholdet økte mot bunnen hvor det var kompakt med tykkelse 0,2 m. Bunnen av kullaget var flat og sirkulær.

Grop 3

Denne lå 25 m SV for grop 2. Vollen var tydelig i søndre halvdel, mer utydlig i nord. Ytre diameter var ca. 10 m, mens indre diameter (målt fra topp voll til topp voll) var 7,5 m. Nedskjæringen i undergrunnen hadde en diameter på 4,4 m. Dybden fra topp av vollen til torvlaget i sentrum var 0,9 m, mens største dybde etter utgravningen målt fra toppen av vollen til undergrunnen var 2,0 m.

Bunnen av nedskjæringen, diameter 2,7 m, var flat og i bunnen

Gårds/bruksnavn		Lundstad
G.nr./b.nr.		91/1 og 91/2,4,7,8
Kommune	Fylke	
Ringerike	Buskerud	

var det et kraftig, sirkulært kullag med tykkelse 0,1 - 0,2 m. Over dette var det i midten av gropen et 0,4 m tykt lag med kullblandet sand hvor det kunne sees tydelige lag med linser av kull, jfr. tegning 2.

I den midtre og nordre delen av nedgravningen lå det et kompakt kullag, tykkelse 0,15 - 0,2 m, under torven. Lengden var 2,1 m i profilen. Dette kan representere en sekundær bruksfase.

PRØVER

Det ble samlet inn prøver fra hver grop, fra grop 1 ble det tatt en kullprøve fra bunnen av kullaget, fra grop 2 en prøve i dybde 1 m under markoverflaten og en i dybde 1,8 m. Fra grop 3 ble det tatt ut 2 prøver, en fra kullag i bunnen og en fra et markert kullag i toppen som trolig representerer en senere bruksfase, se vedlagte prøveliste.

ANALYSER

Vedartsanalyse ble foretatt av Leif M. Paulssen av tre prøver, henholdsvis fra R1 og fra topplag og bunnlag i R3. Fra hver prøve ble det tatt ut tyve kullfragmenter, alle viste seg å bestå av furu.

Prøvene er C14-datert ved Laboratoriet for radiologisk datering, Trondheim (DF-2868). Prøven fra grop 1 er radiologisk datert til 1270 ± 50 BP, kalibrert alder AD 680 - 790 (T-13042), bunnlaget i grop 3 til 1125 ± 70 BP, kalibrert alder AD 875 - 1000 (T-13043), mens det øvre kullaget i grop 3 ble datert til 1060 ± 65 BP, kalibrert alder AD 895 - 1025 (T-13044).

KONKLUSJON

Det ble undersøkt tre groper som alle hadde vært brukt til produksjon av trekull i yngre jernalder. Det ble foretatt søk etter jernvinnenanlegg i området men slike ble ikke påvist. Med den innmarksne beliggenheten er det derfor grunn til å regne med at

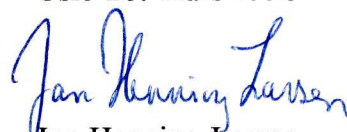
Gårds/bruksnavn		Lundstad
G.nr./b.nr.		91/1 og 91/2,4,7,8
Kommune	Fylke	
Ringerike	Buskerud	

det har vært laget kull for smiing. Gropene var forholdsvis ensartet med ytre diameter 9 - 11 m. De inneholdt alle sirkelformede trekullag med flat bunn.

Vedartsbestemmelsen viste at det bare var blitt brukt furu til trekullproduksjonen. Furu kan ha en høy egenalder og dette kan medføre feil ved radiologisk datering ved at den målte alder blir for høy i forhold til den fortidige handling. Dateringen av grop 1 er ca. 200 år eldre enn de to dateringene av grop 3. Dette kan ha sammenheng med at det i grop 1 er brukt furu med høy egenalder.

Kullgroper av denne typen daterer seg vanligvis innen tidsrommet 950 -1400 e.Kr. De fleste kullgropene tilhører imidlertid tidsrommet 1100-1350 på Østlandet. Kullgropene på Eggemoen har derfor gitt en forholdsvis høy alder med dateringer innen tidsrommet 680-1025 e.Kr.

Oslo 20. mars 1998

Jan Henning Larsen

Vedlegg: tegninger, fotolister, prøveliste

ARKEOLOGISK UNDERSØKELSE AV TRE KULLGROPER
Eggemoen av Lundstad, gnr. 91, Ringerike kommune, Buskerud

FOTOLISTE

Sort/hvitt

Film 1

<u>Neg.nr.</u>	<u>Motiv</u>	<u>Retn.mot</u>	<u>Dato</u>
20	Grop 1 før utgravning	N	07.05.96
21	Do.	N	07.05.96
22	Do.	N	07.05.96
23	Do.	Ø	07.05.96
24	Do.	Ø	07.05.96
25	Do.	S	07.05.96
26	Do.	S	07.05.96
27	Do.	NV	07.05.96
28	Grop 1 under utgravning	Ø	07.05.96
29	Do.	Ø	07.05.96
30	Grop 2 før utgravning	S	07.05.96
31	Do.	S	07.05.96
32	Do.	V	07.05.96
33	Do.	V	07.05.96
34	Do.	Ø	07.05.96
35	Do.	Ø	07.05.96
36a	Do.	N	07.05.96

Film 2

<u>Neg.nr.</u>	<u>Motiv</u>	<u>Retn.mot</u>	<u>Dato</u>
2	Grop 3 før utgravning	N	08.05.96
3	Do.	N	08.05.96
4	Do.	V	08.05.96
5	Do.	V	08.05.96
6	Do.	S	08.05.96
7	Do.	S	08.05.96
8	Do.	Ø	08.05.96
9	Do.	Ø	08.05.96
10	Grop 1 profil	ØSØ	08.05.96
11	Do.	ØSØ	08.05.96
12	Do.	N	08.05.96
13	Do.	ØSØ	08.05.96
14	Grop 3 profil	Ø	08.05.96
15	Do.	Ø	08.05.96
16	Do.	Ø	08.05.96
17	Do.	N	08.05.96
18	Do.	N	08.05.96
19	Do.	N	08.05.96
20	Grop 3 profil, detalj	Ø	08.05.96

ARKEOLOGISK UNDERSØKELSE AV TRE KULLGROPER
Eggemoen av Lundstad, gnr. 91, Ringerike kommune, Buskerud

FOTOLISTE

<u>Slides</u> <u>Neg.nr.</u>	<u>Motiv</u>	<u>Retn.mot</u>	<u>Dato</u>
1	Grop 1 før utgravning	N	07.05.96
2	Do.	N	07.05.96
3	Do.	Ø	07.05.96
4	Do.	Ø	07.05.96
5	Do.	S	07.05.96
6	Do.	S	07.05.96
7	Grop 1 under utgravning	ØSØ	07.05.96
8	Do.	ØSØ	07.05.96
9	Grop 2 før utgravning	Ø	07.05.96
10	Do.	Ø	07.05.96
11	Do.	S	07.05.96
12	Do.	S	07.05.96
13	Do.	V	07.05.96
14	Do.	V	07.05.96
15	Grop 3 før utgravning	N	07.05.96
16	Do.	N	07.05.96
17	Do.	V	07.05.96
18	Do.	V	07.05.96
19	Do.	S	07.05.96
20	Do.	S	07.05.96
21	Do.	Ø	07.05.96
22	Do.	Ø	07.05.96
23	Grop 1, profil	ØSØ	07.05.96
24	Do.	ØSØ	07.05.96
25	Do.	ØSØ	07.05.96
26	Do.	ØSØ	07.05.96
27	Grop 3 profil	Ø	08.05.96
28	Do.	Ø	08.05.96
29	Do.	N	08.05.96
30	Do.	N	08.05.96
31	Do.	Ø	08.05.96

ARKEOLOGISK UNDERSØKELSE AV TRE KULLGROPER
Eggemoen av Lundstad, gnr. 91, Ringerike kommune, Buskerud

Liste over tegninger

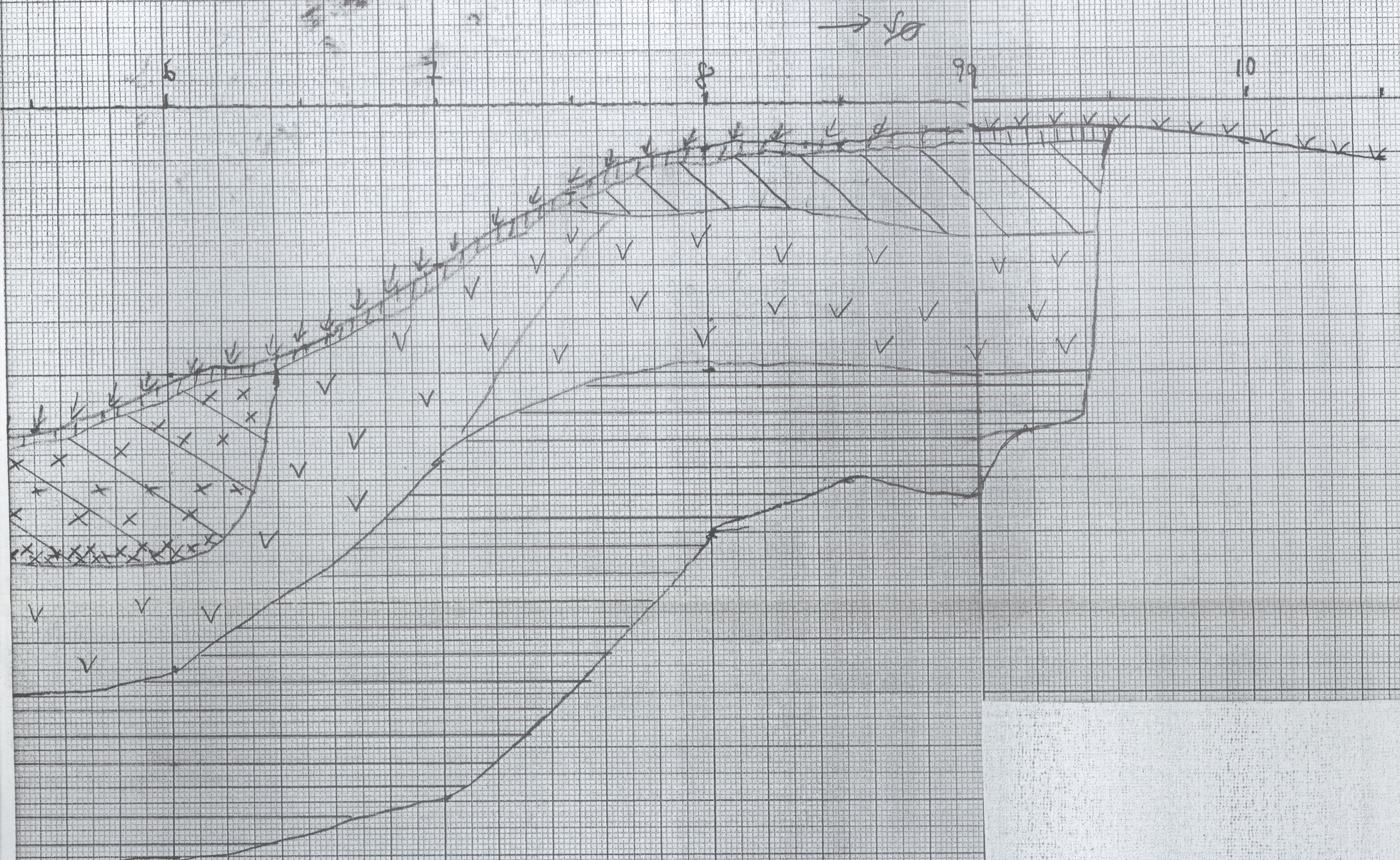
<u>Tegning nr.</u>	<u>Beskrivelse</u>	<u>Målestokk</u>	<u>Dato</u>
1	Grop 1 profil	1:20	08.05.96
2	Grop 3 profil	1:20	08.05.96

ARKEOLOGISK UNDERSØKELSE AV TRE KULLGROPER
Eggemoen av Lundstad, gnr. 91, Ringerike kommune, Buskerud

Liste over prøver

Aksesjonsnr. 97/63.

<u>Nr.</u>	<u>Beskrivelse</u>	<u>Analyse</u>
1	Grop 1 (kullag)	Vedart; furu, T-13042
2	Grop 2 (dybde 1m)	
3	Grop 2 (dybde 1,8m)	
4	Grop 3 (bunnen)	Vedart; furu, T-13043
5	Grop 3 (øvre lag)	Vedart; furu, T-13044

TEGNING NR. 1

M 1 20

NAR'S Gokartbane

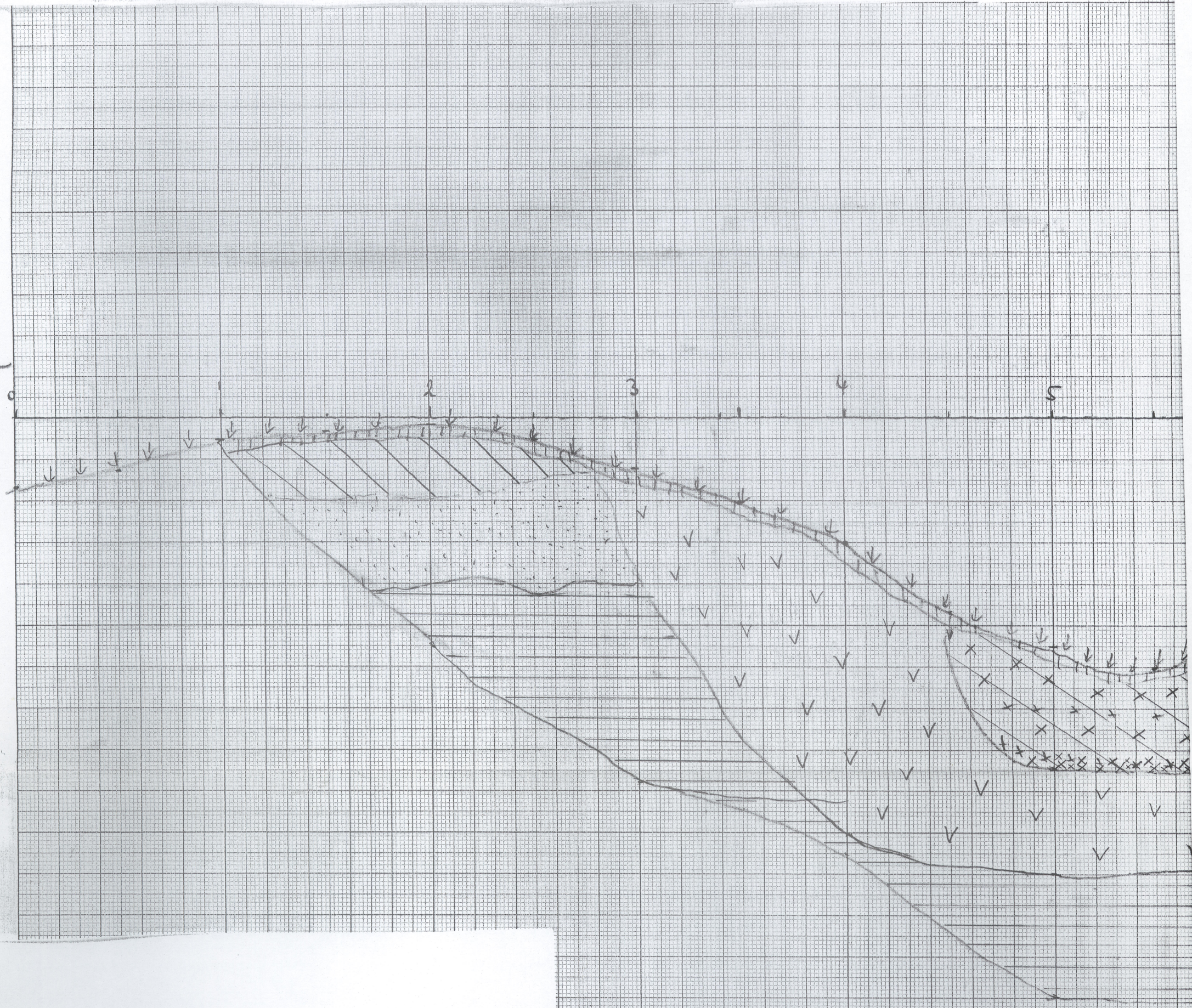
Eggemoen, Ringsaker

Grupp R1 (N)

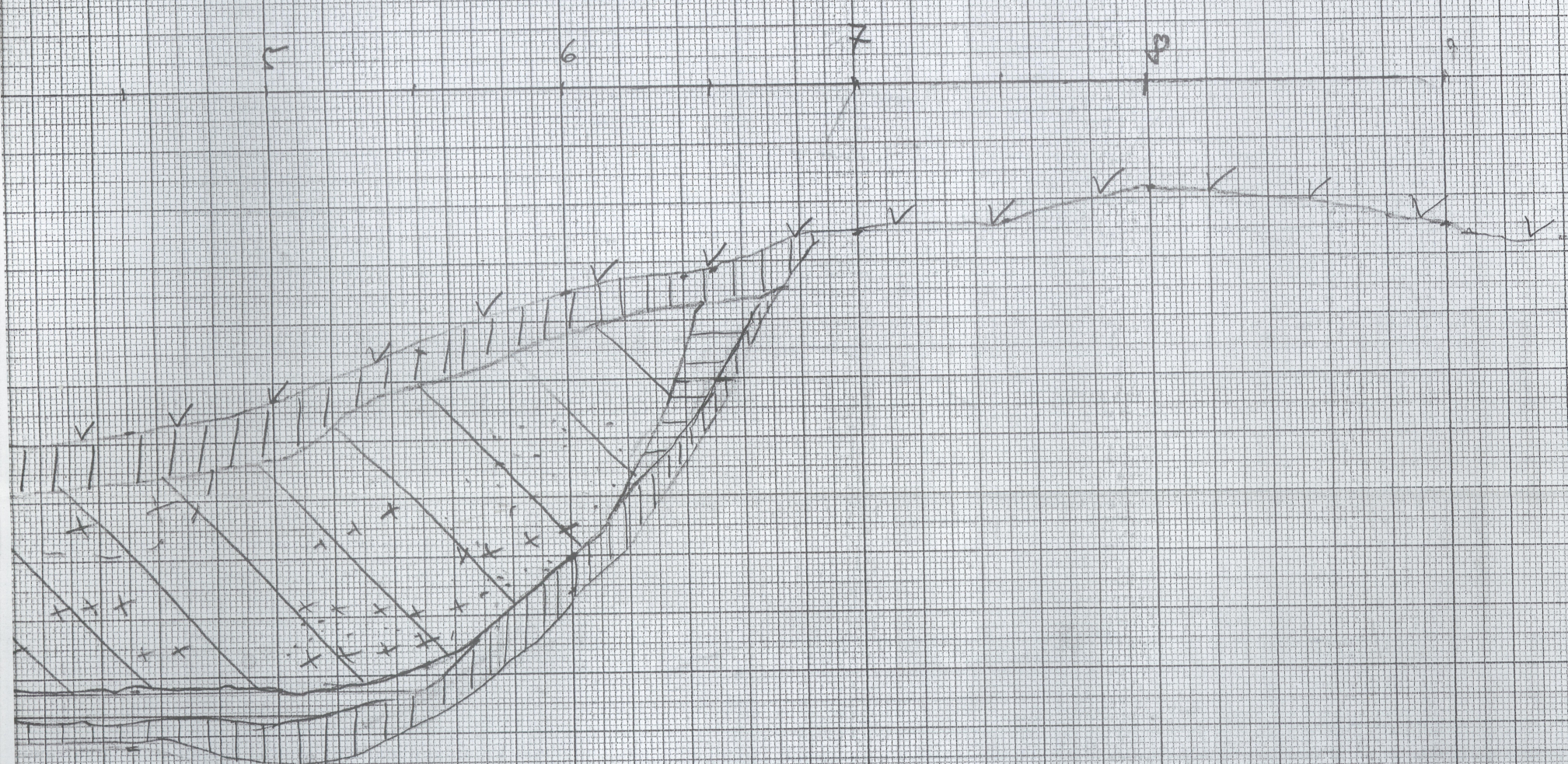
8. mai 1996

Jan Henning

VV
↑

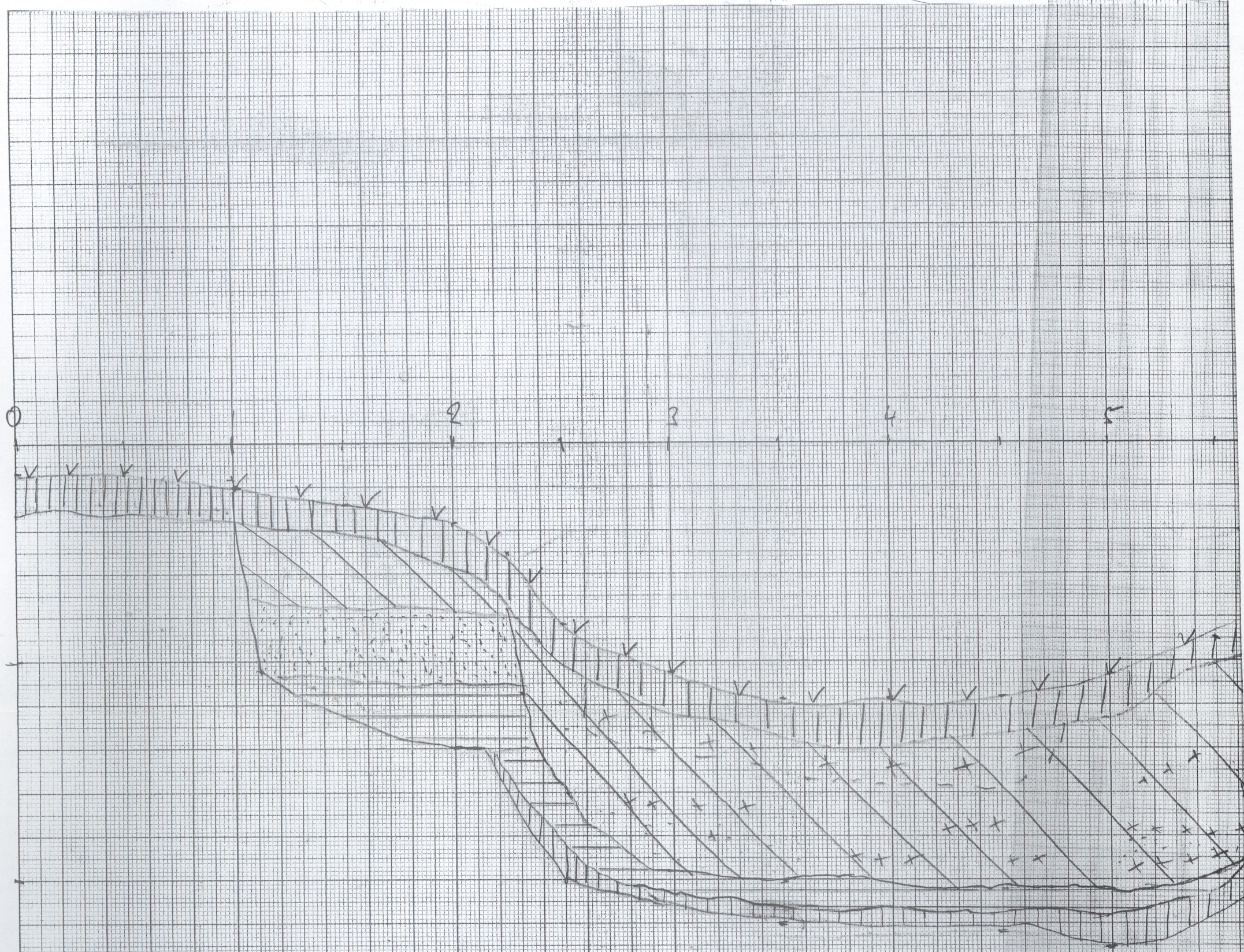
- TORVLAG OG MARKOVERFLATE
- PÅFYLT SAND
- BRUN SAND
- GRÅ SAND
- GUL SAND
- KULL

TEGNING NR. 2.

NRF's galeat lav
 Eggmann, Ringvike
 Grov RD
 8. mai 1996
 M. J. 90
 Jan Kvernøy Lax

N
↑

 HUMUS, TORVLAG OG
MARKOVERFLATE

 PÅFYLT MASSE

 BRUN SAND

 GRÅ SAND

 LYS SAND
(UNDERGRUNN)

 KULLH

UNIVERSITETET
I OSLO

ARKIV

Buskerud fylkeskommune
Kulturavdelingen
Fylkeshuset
3020 Drammen

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER

*Oldsaksamlingen, Vikingskipshuset, Myntkabinettet,
Etnografisk museum
Frederiks gate 2
0164 Oslo*

Deres ref: 2923/95

Vår ref: 95/7089 JHL - 14

Oslo: 20. januar 1999

*Besøksadresse
St. Olavs gate 29*

Telefon: 22 85 18 53
Telefaks: 22 85 19 38
E-mail: j.h.larsen@iakn.uio.no

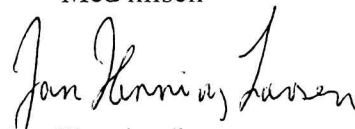
**ARKEOLOGISK UNDERSØKELSE AV 3 KULLGROPER
REGULERINGSPLAN FOR NAF'S ANLEGG PÅ EGGEMOEN
LUNDSTAD, 91/1 OG 91/2,4,7,8, RINGERIKE KOMMUNE, BUSKERUD**

Vi viser til tidligere korrespondanse.

Vedlagt oversendes rapport om undersøkelsen som ble foretatt i 1996.

Universitetets Oldsaksamling beklager at rapporten ikke er oversendt tidligere.

Med hilsen

Jan Henning Larsen

Vedlegg.

UNIVERSITETET
I OSLO

ARKIV

NAF, avdeling Ringerike
Storgt. 8
3500 Hønefoss

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER
*Oldsaksamlingen, Vikingskipshuset, Myntkabinettet,
Etnografisk museum*
Frederiks gate 2
0164 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 95/7089 JHL -15

Besøksadresse
St. Olavs gate 29

Oslo: 20. januar 1999

Telefon: 22 85 18 53
Telefaks: 22 85 19 38
E-mail: j.h.larsen@iakn.uio.no

**ARKEOLOGISK UNDERSØKELSE AV 3 KULLGROPER
REGULERINGSPLAN FOR NAF'S ANLEGG PÅ EGGEMOEN
LUNDSTAD, 91/1 OG 91/2,4,7,8, RINGERIKE KOMMUNE, BUSKERUD**

Vi viser til tidligere korrespondanse om undersøkelse av 3 kullgroper i forbindelse med anlegg av gokartbane på Eggemoen.

Vedlagt oversendes rapport om undersøkelsen som ble foretatt i 1996.

Universitetets Oldsaksamling beklager at rapporten ikke er oversendt tidligere.

Med hilsen

Jan Henning Larsen
førsteamanuensis

Vedlegg.